

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Machinaal houtbewerken

Kwalificaties

- » **Machinaal houtbewerker**
- » **Allround machinaal houtbewerker**

Geldig vanaf

01-08-2015

Penvoerder: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving
Gevalideerd door: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving
Op: 19-11-2015

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	5
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	5
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	6
<u>11. Betrokkenen</u>	6
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	7
<u>13. Aanvullende informatie</u>	7
<u>14. Certificaten</u>	7

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Machinaal houtbewerken is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [BCP Machinaal houtbewerker meubelindustrie, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Meubelindustrie \(SSWM\) op 18-02-2005](#)
- [BCP Machinaal houtbewerker interieurbouw en scheepsinterieurbouw, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Meubelindustrie \(SSWM\) op 18-02-2005](#)
- [BCP Allround machinaal houtbewerker meubelindustrie, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Meubelindustrie \(SSWM\) op 18-02-2005](#)
- [BCP Allround machinaal houtbewerker CNC meubelindustrie, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Meubelindustrie \(SSWM\) op 18-02-2005](#)
- [BCP Machinaal houtbewerker timmerindustrie, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Timmerindustrie \(SSWT\)](#)
- [BCP Machinaal houtbewerker CNC timmerindustrie, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Timmerindustrie \(SSWT\) op 23-05-2005](#)
- [BCP Allround machinaal houtbewerker timmerindustrie, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Timmerindustrie \(SSWT\) op 23-05-2005](#)
- [BCP Allround machinaal houtbewerker CNC timmerindustrie, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Timmerindustrie \(SSWT\) op 23-05-2005](#)
- [BCP Trappenmaker, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Scholings- en Werkgelegenheidsfonds Timmerindustrie \(SSWT\) op 23-05-2005](#)
- [BCP Machinaal houtbewerker houthandel, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Werkgelegenheids- en Scholingsprojecten in de Houthandel \(WESP\) op 19-09-2005](#)
- [BCP Allround machinaal houtbewerker houthandel, gelegitimeerd door Bestuur Stichting Werkgelegenheids- en Scholingsprojecten in de Houthandel \(WESP\) op 19-09-2005](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=2>

3. Arbeidsmarktinformatie

Deze informatie heeft betrekking op de profielen:

- Machinaal houtbewerker
- Allround machinaal houtbewerker

(Allround) machinaal houtbewerkers zijn werkzaam in de timmerindustrie, meubel- en interieurbouw en de houthandel. De arbeidsmarktmonitor Timmerindustrie (2013) wijst uit dat (gebaseerd op een steekproef) 23% van het totaal aantal functies in de timmerindustrie (circa 8.000), functies in de houtbewerking zijn. Het gaat hier vooral om de productgroepen 'houten kozijnen ramen en deuren' en 'trappen'. In de meubelindustrie en interieurbouw (circa 15.000 werknemers exclusief zelfstandigen) gaat het om 12,2% van de directe functies (bron: arbeidsmarktonderzoek, SSWM 2012). Voor de houthandel is machinale houtbewerking vaak een serviceproduct ten behoeve van de handel. Het aantal machinaal houtbewerkers wordt geschat op 500, dat is ongeveer 10% van het totaal aantal medewerkers (bron: VvNH, april 2014).

Alle genoemde sectoren hebben sterk te lijden (gehad) onder de economische crisis. Als gevolg hiervan is het aantal leerplekken met name in de bbl beperkt geweest de laatste jaren. Toch laten de cijfers van het CBS zien dat 94% van de allround machinaal houtbewerkers en 87% van de machinaal houtbewerkers één jaar na afstuderen een baan heeft van 12 uur of meer per week. De cijfers van het CBS geven echter geen indicatie over de aard van werkzaamheden.

De verwachting is dat wanneer de economie aantrekt het aantal leerplaatsen weer zal stijgen en ook de kansen op de arbeidsmarkt toenemen. Ook als gevolg van vergrijzing zullen arbeidsplaatsen vrijkomen. De vergrijzing in de timmerindustrie ligt 2% boven het landelijke gemiddelde (CBS, peildatum 1 november 2013); 18% van de medewerkers in de timmerindustrie is ouder dan 55 jaar (Cordares, peildatum 1 juni 2013). In de meubelindustrie en interieurbouw is bijna 13% van de werknemers 55 jaar of ouder; bijna 23% van de werknemers tot de categorie 50 (bron: UWV, 2011). In de houthandel is het aantal medewerkers ouder dan 50 jaar ongeveer 30% van het totaal aantal medewerkers; circa 8% is 60+ (bron: VvNH, april 2014).

Zie ook www.shm.nl/kwalificatiedossiers

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Toenemende wet- en regelgeving

De arbo- en milieuwetgeving wordt regelmatig aangepast. De machinaal houtbewerker moet bij het uitoefenen van zijn werk rekening houden met die veranderende wetgeving.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Timmerindustrie

Ontwikkelingen in de timmerindustrie staan in het teken van ketenoptimalisatie met afnemers in de bouw om de kwaliteit te verbeteren. Meer en meer wordt samengewerkt in de bouwketen; dit biedt kansen voor de sector, maar vraagt ook om goed gekwalificeerd personeel dat mee kan denken buiten de eigen sector (met name in de werkvoorbereiding). Daarnaast gaat de automatisering verder. Ook in kleinere bedrijven ontstaat meer productautomatisering door CNC-gestuurde productie. Optimalisatie van het productieproces is gericht op besparing van loonkosten en materiaal. Dit leidt enerzijds tot een vraag naar goed opgeleide leidinggevendenden in de productie, anderzijds tot ontstaan van nieuwe functies: naast de machinaal houtbewerker zijn nu ook operators/cnc-bedieners nodig in de (grote) timmerbedrijven.

Meubelindustrie

Net als in veel andere sectoren van de maakindustrie heeft de economische crisis zijn weerslag gehad op de meubelindustrie. De branche is zich sterk aan het moderniseren wat leidt tot een hogere productiviteit (door de inzet van CNC-gestuurde machines en automatisering) maar tegelijkertijd ook tot de inzet van minder mensen. Ook hebben bedrijven delen van hun productieproces verplaatst of uitbesteed naar het buitenland. Hierdoor is de werkgelegenheid in de sector teruggelopen, dit wil echter niet zeggen dat de sector geen kansen biedt. Ook in de toekomst zal een behoefte aan instroom van nieuw personeel in de meubelindustrie blijven bestaan als gevolg van de vervangingsvraag (uitstroom van personeel). Daarnaast wordt deze behoefte bepaald door conjuncturele factoren (bouw-/woningmarkt, consumentenvertrouwen). Kansen liggen vooral bij kleine bedrijven in de interieurbouw die zich richten op de regionale markt. Daarnaast is de verwachting dat het hogere segment meubelen ook in de toekomst van belang zal blijven (Bartels, Visie personeelsvoorziening en opleidingen meubelindustrie 2013).

Houthandel

De houthandel heeft als toeleverancier van de bouw ernstig te leiden gehad van de crisis. Mede als gevolg hiervan is de houthandel zich meer gaan toeleggen op functie in de keten, namelijk handelsbedrijf. Machinale houtbewerking verliest daardoor aan belang. Tegelijkertijd blijft houtbewerking noodzakelijk voor de sector, waardoor er op langere termijn weer meer kansen zijn voor machinaal houtbewerkers. Machinale bewerking is kapitaalintensief. Kostenreductie met behoud van kwaliteit is hierbij van belang. Daarvoor is goed opgeleid personeel nodig.

Zie ook www.shm.nl/kwalificatiedossiers

5. Beroepsvereisten

N.v.t.

6. Bijzondere vereisten

Machinaal houtbewerker

Nee

Allround machinaal houtbewerker

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

N.v.t.

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

De Machinaal houtbewerker (niveau 2) kan doorgroeien naar een Allround machinaal houtbewerker op niveau 3. Voor de Allround machinaal houtbewerker op niveau 3 zijn de niveau 4-kwalificaties Meewerkend leidinggevende of Werkvoorbereider de meest voor de hand liggende doorstroom. Een diploma op niveau 4 geeft recht op doorstroom naar het hbo, bijvoorbeeld richting bouwkunde, industrieel product ontwerpen of human technology. Een volledig op de timmerindustrie afgestemd traject is de ondernemersopleiding Vakbekwaamheid Timmerfabrikant van de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie (NBvT), gelijkwaardig aan een mbo+ niveau. In 2008 is een Associate degree traject gestart in de Technische Bedrijfskunde, afgestemd op de meubelindustrie. De niveau 4 kwalificaties bieden een goede voorbereiding en aansluiting voor dit Associate degree traject.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud kwalificatiedossier: - onderzoek klanttevredenheid	Onderzoeken klanttevredenheid bij afnemers kwalificatiestructuur	Kenniscentrum SH&M	continue

Onderhoud kwalificatiedossier: - actualiteit inhoud dossier	Beslissen wanneer het kwalificatiedossier moet worden aangepast/vernieuwd.	Paritaire Commissie SH&M	2015, 2016
Onderhoud beroepscompetentieprofielen: - aanpassen aan actualiteit	- Branchescan: trendonderzoek naar veranderingen in beroepen in hout- en meubelbranche uitgevoerd in 2013 - Onderzoek beroepscompetentieprofielen naar aanleiding van branchescan - Vertaling branchescan en onderzoek beroepscompetentieprofielen naar aangepaste of nieuwe kwalificaties	Sociale partners SH&M	2014, 2015, 2016

Aansluiting op vmbo en hbo

Om de doorstroom vanuit het vmbo naar het mbo te bevorderen werkt SH&M nauw samen met het Platform vmbo Bouwen, Wonen en Interieur. Ook de doorstroom mbo-hbo binnen de hout- en meubelbranche blijft een punt van aandacht.

Onderhoud kwalificatiedossiers

Het onderhoud van kwalificatiedossiers vindt plaats op verschillende onderdelen, met name: klanttevredenheid, vakinhoud, actualiteit en trends en ontwikkelingen. Alle verbeteringen zijn onderdeel van een steeds terugkerende cyclus van continue kwaliteitsverbetering. Elk jaar wordt opnieuw nagegaan of de huidige dossiers nog wel een goede weerslag zijn van de beroepseisen van een beginnend beroepsbeoefenaar binnen de verschillende branches. De uitkomst hiervan kan leiden tot verdere specificatie van dossiers.

Onderhoud beroepscompetentieprofielen (bcp's)

In 2013 is onderzoek gedaan naar de actualiteit van bcp's uit 2005. Het onderzoeksrapport geeft aan welke bcp's nog actueel en volledig zijn en waar aanscherpingen of wijzigingen nodig zijn. Bijvoorbeeld als er beroepen zijn bijgekomen of beroepen juist niet langer in een branche voorkomen. Op basis van deze informatie wordt met de betreffende bedrijfstak in overleg gegaan over het vernieuwen of ontwikkelen van bcp's en mogelijk aanpassen van het kwalificatiedossier.

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen	x	Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen		Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

De kwalificatie Meewerkend leidinggevende is uit het kwalificatiedossier gehaald en opgenomen in het kwalificatiedossier Leidinggeven.

11. Betrokkenen

FORMEEL DRAAGVLAK

Formeel draagvlak wordt verkregen via de legitimering van de kwalificatiedossiers door de paritaire commissies.

Het kwalificatiedossier Machinaal houtbewerker is ontwikkeld onder regie van Kenniscentrum SH&M in samenwerking met de branchecommissies Timmerindustrie, Meubelindustrie en Houthandel. De branchecommissies hebben de inhoud van het kwalificatiedossier in opdracht van de Paritaire Commissie SH&M ontwikkeld en vastgesteld.

Verdere betrokkenheid docenten/praktijkopleiders bij de ontwikkeling van het kwalificatiedossier:

- Intercollegiale docentenoverleggen
- Bezoek van opleidingsadviseurs Kenniscentrum SH&M aan scholen
- Overleg met de bedrijfstakgroep Hout & Meubel
- Jaarlijkse SH&M Praktijkleerdag (vmbo-mbo-samenwerkingsverbanden)
- Praktijkopleidersbijeenkomsten
- Meldpunt kd@shm.nl voor opmerkingen en vragen over het kwalificatiedossier
- Expertmeetings onderwijs, bedrijfsleven en Kenniscentrum SH&M

Het dossier is door de branchecommissies ter goedkeuring voorgelegd aan de Paritaire Commissie van Kenniscentrum SH&M.

De branchecommissie Timmerindustrie van Kenniscentrum SH&M bestaat uit vertegenwoordigers van industriële timmerbedrijven (op voordracht van de werkgeversorganisatie), coördinatoren/docenten van roc's /vakscholen en een vertegenwoordiger van het scholingsfonds SSWT. De SH&M vertegenwoordiging bestaat uit een opleidingsadviseur, inhoudsdeskundige en onderwijskundige.

De branchecommissie Meubelindustrie van Kenniscentrum SH&M bestaat uit vertegenwoordigers van meubel- en interieurbouwbedrijven (op voordracht van de werkgeversorganisatie), coördinatoren/docenten van roc's /vakscholen en een vertegenwoordiger van het scholingsfonds SSWM. De SH&M vertegenwoordiging bestaat uit een opleidingsadviseur, inhoudsdeskundige en onderwijskundige.

De branchecommissie Houthandel van Kenniscentrum SH&M bestaat uit personeelsmanagers van houthandelsbedrijven (op voordracht van de werkgeversorganisatie), coördinatoren/docenten van roc's /vakscholen en een vertegenwoordiger van het scholingsfonds voor de houthandel (voorheen WESP maar met ingang van juli 2007 ondergebracht bij de VVNH). De SH&M vertegenwoordiging bestaat uit een opleidingsadviseur, inhoudsdeskundige en onderwijskundige.

In de Paritaire Commissie van Kenniscentrum SH&M zijn de MBO-raad, de werkgevers- en werknemersorganisaties en het vmbo vertegenwoordigd en namens Kenniscentrum SH&M de directeur en de teamleider van de afdeling Innovatiecentrum, Arbeidsmarkt en Services SH&M.

Het Bestuur van Kenniscentrum SH&M heeft het dossier gelegitimeerd op advies van de Paritaire Commissie SH&M.

MATERIEEL DRAAGVLAK

Om het materieel draagvlak te bestendigen hebben de bedrijfstakgroep Hout & Meubel en Kenniscentrum SH&M met vertegenwoordigers van onderwijs en bedrijfsleven een gebruikerstest uitgevoerd. Vaststelling van het dossier hadden betrekking op uitvoerbaarheid en kwaliteit van het dossier. De resultaten vanuit de gebruikerstest zijn door de Paritaire Commissie SH&M meegewogen in het uiteindelijk advies voor legitimering van het dossier.

12. Verblijfsduur 4 jarig

N.v.t.

13. Aanvullende informatie

N.v.t.

14. Certificaten

N.v.t.